

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.11.2026.AT

Pan
Mariusz Warowy
Burmistrz Gminy i Miasta
Lubomierz
Pl. Wolności 1
59-623 Lubomierz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**(W dniu 17 lipca 2026 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego,
do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)**

Wrocław, 6 sierpnia 2026 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka
kontrolowana

Urząd Gminy i Miasta w Lubomierzu

Kierownik
jednostki
kontrolowanej

Pan Mariusz Warowy – Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz
od 7.05.2024 r. do nadal.

(dowód: akta kontroli str.55-56)

Zakres kontroli

Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych
od dnia 1.01.2025 r. do dnia 2.06.2026 r.

Podstawa prawna
kontroli

1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
 3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³.
- Plan kontroli na I półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2025 r. (PNK-K.430.2.2025.TS).

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 438)

² (t. j. Dz. U z 2026 r., poz. 158)

³ ((t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1208 ze zm.) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 2 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działająca zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.247.2026.AT z dnia 7 maja 2026 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.248.2026.AT z dnia 7 maja 2026 r.

(dowód: akta kontroli str.21-24)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny częściowe badanych obszarów, realizację przez Urząd Gminy i Miasta Lubomierz zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie okresu objętego kontrolą oceniono **negatywnie**.

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w siedzibie Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz została przeprowadzona w dniu 2.06.2026 r. Kontrolę wpisano do Książki kontroli pod poz. 26.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresie objętym kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Skarbnika Gminy i Miasta Lubomierz Panią Elżbietę Jaśkiewicz.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i udzielała wyjaśnień:

1. Pani Elżbieta Jaśkiewicz – Skarbnik Gminy i Miasta Lubomierz

Informacje ogólne:

Urząd Gminy i Miasta Lubomierz w okresie objętym kontrolą działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz nadany zarządzeniem nr 18/2015 Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz z 27 lutego 2015 r. ze zm.,
- Statut nadany przez Radę Miejską Gminy Lubomierz uchwałą nr XVI/82/07 z 27 listopada 2007 r. ze zm.

(dowód: akta kontroli str.57-58)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmowali się:

1. Pan Mariusz Warowy – Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz od 7.05.2024 r. do nadal,
2. Pan Janusz Lichocki – Zastępca Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz od 13.05.2024 r. do nadal,

[REDAKTOWANE]

(dowód: akta kontroli str.59-60)

Z informacji przekazanej przez Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz wynika, iż „W okresie objętym kontrolą pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych [REDAKTOWANE] uczestniczył w szkoleniach: 1. Podstawy KPA w terminie 24.04.2025 r., 2. Świadczenia nienależnie pobrane w świadczeniach rodzinnych – procedury ustalenia zwrotu” w terminie 24 - 25.02.2025 r., 3. Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy – wygaszanie rozwiązań specustawy - zmiany 2026 w terminie 02.03.2026 r. W okresie przed kontrolą uczestniczył w szkoleniach: 1. ABC Świadczeń rodzinnych – szkolenie od podstaw” w terminie 24.09.2023 r., 2. Świadczenia rodzinne 2023/2024” w terminie 02.08.2023 r., 3. Płatnik 10.02.002 od podstaw – z omówieniem teoretycznym i praktycznym przepisów niezbędnych do prawidłowej pracy z programem uwzględniając najnowsze zmiany w terminie 5-6.10.2023 r. Ponadto raz w tygodniu może on skorzystać z porady prawnej w urzędzie, w pozostałe dni telefonicznie lub mailowo. Wskazane w informacji z dnia 2.06.2025 r. osoby tj. Pan Mariusz Warowy, Pan Janusz Lichocki i [REDAKTOWANE], nie uczestniczyli w szkoleniach w zakresie świadczeń rodzinnych, gdyż nie wykonują zadań w tym zakresie. Z wymienionych szkoleń uczestniczyli w szkoleniu w zakresie „Podstawy KPA”. Panowie Mariusz Warowy i Janusz Lichocki z racji zajmowanych stanowisk podpisywali decyzje administracyjne. Pani [REDAKTOWANE] posiadała upoważnienie do realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, dotyczyło to przyjmowania wniosków w trakcie nieobecności Pana [REDAKTOWANE]. W związku z powyższym w okresie objętym kontrolą nie wydawała żadnych decyzji z zakresu świadczeń rodzinnych”.

(dowód: akta kontroli str.277-278)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„O terminach składania wniosków dla osób ubiegających się o świadczenia rodzinne informujemy na stronie BIP, na tablicy ogłoszeń”.

(dowód: akta kontroli str.61-62)

Organ realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych w formie przelewów na rachunek bankowy wskazany przez świadczeniobiorcę i przekazów pocztowych.

(dowód: akta kontroli str.63-64)

Urząd Gminy i Miasta w Lubomierzu pracuje w godzinach:

Poniedziałek - od 8:00 do 16:00

wtorek - czwartek - od 7:30 do 15:30

piątek - od 7:00 do 15:00

(dowód: akta kontroli str.65-66)

Z informacji przekazanej przez Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Organu nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str.67-68)

A) Sprawy organizacyjne:

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz upoważnił następujących pracowników:

1. Pana Janusza Lichockiego – Zastępcę Burmistrza i Gminy na podstawie:
 - ✓ Zarządzenia nr 33/2024 z dnia 13.05.2024 r. do:
 - wydawania decyzji administracyjnych.
2. [REDAKTED] pracownika Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr ROP-S.0052.57.2019 z dnia 25.11.2019 r. do:
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych.
3. [REDAKTED] - pracownika Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr ROP-S.0052.36.2022 z dnia 1.12.2022 r. do:
 - prowadzenia postępowania w sprawach o świadczeniach rodzinnych z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych.

(dowód: akta kontroli str.69-70)

Zarządzeniem nr 33/2024 z dnia 13 maja 2024 r. Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz upoważnił Pana Janusza Lichockiego, Zastępcę Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz do prowadzenia i załatwiania w czasie swojej nieobecności lub niemożności pełnienia obowiązków, wszystkich bieżących spraw Gminy i Miasta Lubomierz należących do właściwości Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz. W przytoczonej podstawie prawnej ww. zarządzenia brak jest wskazania art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴.

Burmistrz Gminy i Gminy Lubomierz wyjaśnił:

„Zastępca Burmistrza Janusz Lichocki, działa na podstawie pełnomocnictwa i upoważnienia Zastępcy Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz do prowadzenia określonych spraw Gminy i Miasta Lubomierz wydane go zarządzeniem Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz nr 33/2024

⁴ „Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”

z dnia 13 maja 2024 r. W rzeczonym zarządzeniu wskazano w § 2, iż udzielam upoważnienia Zastępcy Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz – Panu Januszowi Lichockiemu do prowadzenia

i załatwiania w czasie mojej usprawiedliwionej nieobecności lub niemożności pełnienia przeze mnie obowiązków, wszystkich bieżących spraw Gminy i Miasta Lubomierz należących do właściwości Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz, w tym do: 1) wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, w tym w zakresie podatków oraz ich przesyłanie za pomocą środków komunikacji elektronicznej. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż upoważnienie o takiej treści wyczerpuje także wymagania co do upoważnienia wynikającego z art. 20 ust. 3, ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1208 z późn. zm.)”.

(dowód: akta kontroli str.127-132)

Wyjaśnienia zostają uwzględnione przez kontrolerów.

Działalność Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie**.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2025 r. do 2.06.2026 r. do Urzędu Gminy i Miasta w Lubomierzu wpłynęły 234 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 35 wniosków. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnego wniosku. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 7 wniosków.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2025 r. do 2.06.2026 r. Organ wydał 525 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 30 decyzji odmownych. Od treści decyzji 1 wnioskodawca wniósł odwołanie do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli w Urzędzie Gminy i Miasta Lubomierz wypłacono 1 714 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 248,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1 308,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 152,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 6.

Ośrodek wypłacił 1 155 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 5,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 10,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 58,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 107,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 2,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 203,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 68,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 32,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 207,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 463.

Organ zrealizował również wypłatę 2 798 zasiłków pielęgnacyjnych, 833 świadczeń pielęgnacyjnych, 10 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 18 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 66 świadczeń rodzicielskich.

Urząd Gminy i Miasta Lubomierz w okresie od 1.01.2025 r. do dnia 2.06.2026 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 3 775 592,84 zł.

(dowód: akta kontroli str. 279-281)

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.A.C.** – ŚRO.8250.1.2.2026.D z dnia 19.02.2026 r.,
ŚRO.8250.6.2026.D z dnia 16.02.2026 r.
- 2. J.N.** – RFK.ŚR.8250.134.2025.D z dnia 29.10.2025 r.
- 3. M.Z.** – RFK.ŚP.8252.5.2026.D z dnia 23.04.2026 r.,
RFK.ŚP.8252.2.2026.D z dnia 20.03.2026 r.
- 4. K.K.** – RFK.ŚP.8252.503.2025.D z dnia 9.06.2025 r.,
RFK.ŚP.8252.546.2025.D z dnia 2.01.2026 r.,
RFK.ŚP.8252.347.2025.ŚR z dnia 9.06.2025 r.,
RFK.ŚP.8252.499.2025.D z dnia 5.05.2025 r.
- 5. A.N.** – RFK.ŚR.8250.4.2026.D z dnia 29.01.2026 r.
- 6. J.S.** – RFK.ŚR.8250.135.2025.D z dnia 29.10.2025 r.
- 7. P.K.** – RFK.ŚP.8252.491.2025.D z dnia 3.03.2025 r.,
RFK.ŚP.8252.549.2025.D z dnia 2.01.2026 r.
- 8.J.B.** - RFK.ŚR.8250.137.2025.D z dnia 29.10.2025 r.
- 9.S.G.** - RFK.ZP.8251.231.2025.ŚR z dnia 26.06.2025 r.
RFK.ZP.8251.351.2025.ŚR z dnia 26.05.2025 r.
RFK.ZP.8251.372.2025.ŚR z dnia 26.05.2025 r.
- 10.M.K.** - RFK.ZP.8251.204.2025.ŚR z dnia 11.02.2025 r.

- RFK.ZP.8251.326.2025.ŚR z dnia 11.02.2025 r.
- 11.A.Ś.** - RFK.ZP.8251.11.2026.ŚR z dnia 2.04.2026 r.
- 12.P.G.** - RFK.JZ.8253.384.2025.D z dnia 29.09.2025 r.
RFK.ŚR.8250.22.2025.D z dnia 29.09.2025 r.
- 13.W.Z.** - RFK.ŚR.8250.8.2026.D z dnia 17.04.2026 r.
RFK.JZ.8253.11.2026.D z dnia 17.04.2026 r.
- 14.E.B.** - RFK.ŚR.8250.5.2026.D z dnia 30.01.2026 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 14 zasiłków rodzinnych oraz 22 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 3,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 0,
 - samotnego wychowywania dziecka – 3,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 2,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 2,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 10,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 1,
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 1
- 3 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 1 świadczenia rodzicielskiego.

W Urzędzie Gminy i Miasta Lubomierz w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna⁵.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Organu.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku, gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

Organ samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,

⁵ (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, która pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub zupełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Urząd Gminy i Miasta w Lubomierzu w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2025 r. do dnia kontroli, tj. 2.06.2026 r. występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne⁶.

(dowód: akta kontroli, str.71-72)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych Organ w podstawach prawnych decyzji stosuje nieistniejące w dniu wydawania decyzji rozporządzenia wykonawcze do ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przykładowo w sprawie nr 4 (K.K.) Organ przywołał Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, zamiast Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu

⁶ (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 199)

informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna⁷.

Podstawa prawna decyzji powinna zostać powołana dokładnie, ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów prawa materialnego i formalnego oraz z podaniem źródeł ich publikacji. Jak zauważa M. Romańska w swoim Komentarzu do art. 107 k.p.a. „*Kodeks wymaga, by w decyzji administracyjnej organ powołał te przepisy prawa, które uznał za podstawę jej wydania. Za taką podstawę należy uznać przepisy ustrojowe, w których organ widział upoważnienie do działania po swojej stronie, przepisy materialne, które zadecydowały o zastosowaniu formy decyzji administracyjnej i o treści wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, oraz przepis art. 104, będący proceduralną podstawą zakończenia postępowania jurysdykcyjnego przez wydanie decyzji. (...) Zrealizowanie obowiązku powołania podstawy prawnej decyzji wymaga nie tylko przytoczenia nazwy ustawy, którą zastosował organ administracji publicznej, orzekając, ale też wskazania numerów konkretnych przepisów, względnie mniejszych jednostek redakcyjnych tekstu prawnego (paragrafy, ustępy), w których znajduje oparcie wydane przez ten organ rozstrzygnięcie. (...) Konstytutywnym elementem decyzji jako aktu administracyjnego jest jej oparcie na przepisach powszechnie obowiązujących, a zatem na ustawach lub aktach do nich wykonawczych.*”

Tym samym naruszony został art. 107 § 1 k.p.a.⁸.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Organ wydając decyzję przez nieuwagę omyłkowo wpisał wcześniejszą podstawę prawną”.

(dowód: akta kontroli str.83-86)

2. W skontrolowanych sprawach, np. sprawa nr 2 (J.N.), dotyczących świadczeń rodzinnych, w których nie sporządzał uzasadnienia faktycznego i prawnego na podstawie art. 107 § 4 k.p.a., w pouczeniu decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych, w których odstąpiono od uzasadnienia decyzji Organ nie poucza Strony o środkach zaskarżenia decyzji. Decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania⁹. Pouczenie o środkach zaskarżenia decyzji określa charakter decyzji, czy jest ona nieostateczna, czy też jest ostateczna i w jakim trybie można dokonać jej weryfikacji. Pouczenie stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania¹⁰ oraz zasady udzielania informacji¹¹ na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji. Pouczenie stanowi na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu. Zawiera informacje dotyczące trybu zaskarżenia w toku instancji administracyjnych, wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub też przeniesienia sprawy na drogę postępowania przed sądem powszechnym.

⁷(Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

⁸ Decyzja zawiera powołanie podstawy prawnej

⁹ 107 § 1 pkt 7 k.p.a.

¹⁰ Art. 8 k.p.a.

¹¹ Art. 9 k.p.a.

Zatem w pouczeniu decyzji Organ winien wskazać, że Stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Sądu Administracyjnego.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„W związku z powołaniem się na art. 107 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 z późn. zm.), gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony oraz zgodnie z art. 127 § 1a Kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 z późn. zm.), decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna. Niestety przeoczono fakt, że od takiej decyzji mimo braku możliwości odwołania, stronie przysługuje prawo zaskarżenia decyzji do sądu administracyjnego”.

(dowód: akta kontroli str.87-94)

3. W sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego Organ bez podstawy prawnej weryfikuje dochody wnioskodawcy ubiegającego się o świadczenie pielęgnacyjne. Co prawda art. 23b ustawy o świadczeniach rodzinnych nakłada na Organy właściwe obowiązek weryfikacji informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30 b, art. 30 c, art. 30 e i art. 30 f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku, jednakże tylko w sytuacji gdy istnieje konieczność ustalenia czy rodzina spełnia kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń rodzinnych. Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem, którego przyznanie nie warunkuje spełnienia kryterium dochodowego, dlatego też brak jest podstawy prawnej do badania sytuacji finansowej wnioskodawcy. Uprawnienia i obowiązku wynikającego z ww. artykułu nie można traktować rozszerzająco.

Dane o dochodach podlegają ochronie jako tajemnica skarbowa i nie mogą być przetwarzane i uzyskiwane do celów niemających związku z ustaleniem prawa do świadczenia.

Tym samym naruszono art. 6 k.p.a., który nakazuje organom działanie ściśle według przepisów. Weryfikacja danych o dochodach wykracza poza ramy prawne postępowania. Ponadto zgodnie z art. 7 k.p.a.¹² i art. 77 § 1 k.p.a.¹³, organ ma obowiązek zbierać tylko ten materiał dowodowy, który jest *niezbędny* do rozstrzygnięcia sprawy. Zbieranie informacji o dochodach to gromadzenie danych zbędnych.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Ustawa nie wprowadza nakazu weryfikacji dochodów wnioskodawcy, niemniej jednak pracownik merytoryczny w celu weryfikacji danych do akt sprawy dołącza ww. dokumenty”.

(dowód: akta kontroli str.157-158)

Należy zauważyć, iż osiągnęte dochody nie potwierdzają faktu podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Uzyskiwanie takich dokumentów jest działaniem nieprawidłowym, narażającym Organ właściwy na zarzut nieuprawnionego przetwarzania danych zgodnie z RODO.

¹² W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

¹³ Organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy.

4. W sprawie nr 3 (M.Z.) i nr 12 (P.G.) Organ przed wydaniem decyzji odmownej dot. świadczeń rodzinnych nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym. Organ nie powiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 k.p.a.¹⁴ oraz art. 79 a § 1 k.p.a.¹⁵.

Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Na istotę czynnego udziału Strony w postępowaniu zwraca szczególną uwagę orzecznictwo.

„Obowiązek powiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, a także o zakresie tego postępowania, stanowi wypełnienie gwarancji procesowych strony danego postępowania, wynikających z art. 10 § 1 k.p.a. Obowiązek ten ma umożliwić stronie postępowania realizację określonych przepisami prawa uprawnień procesowych, mających wpływ na ustalenie stanu faktycznego i prawnego konkretnej sprawy, a więc czynności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia”¹⁶.

„Prowadzenie jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego z pominięciem strony tego postępowania stanowi przesłankę wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.”¹⁷.

„Przepis art. 79 a k.p.a. stanowi konkretyzację i uzupełnienie obowiązków wynikających z art. 10 § 1 k.p.a., a jego celem jest zapobieganie sytuacjom, w których strona dysponuje dodatkowymi dowodami na okoliczności istotne dla wykazania zasadności jej żądania albo może je łatwo uzyskać, a z powodu braku odpowiedniej wiedzy o potrzebnych dowodach bądź o sposobie oceny wcześniej przedstawionych dowodów - nie korzysta z takiej możliwości. Chodzi przy tym o to, aby strona nie została zaskoczona negatywnym rozstrzygnięciem sprawy”¹⁸.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„W wyniku niedopatrzenia, strony nie zostały poinformowane przed wydaniem decyzji”.

(dowód: akta kontroli str.117-118)

5. W sprawach świadczeń rodzinnych Organ nie potwierdzał za zgodność z oryginałem

¹⁴ § 1. Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. § 2. Organy administracji publicznej mogą odstąpić od zasady określonej w § 1 tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. § 3. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalic w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1.

¹⁵ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

¹⁶ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2024 r., I OSK 3039/23

¹⁷ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 czerwca 2024 r., II SA/Kr 478/24

¹⁸ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2024 r., III SA/Kr 1138/23

dokumentów składanych przez stronę. W aktach spraw znajdują się kserokopie dokumentów złożonych przez Stronę. Na dokumentach brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 76 a k.p.a.¹⁹ w zw. z art. 268 k.p.a.²⁰.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„W momencie składania przez świadczeniobiorców wniosków wszystkie dokumenty były weryfikowane i z oryginałów dokumentów zostały sporządzone kserokopie przez pracownika merytorycznego, który przez nieuwagę nie potwierdził ich za zgodność z oryginałem. Dokumenty te zostaną uzupełnione i poświadczane za zgodność z oryginałem”.

(dowód: akta kontroli, str.249-250)

6. W sprawie nr 4 (K.K.), nr 9 (S.G.), nr 10 (M.K.) Organ orzekał o uchyleniu decyzji, które wygasły z mocy prawa.

W sprawie nr 4 (K.K.) Organ decyzją nr RFK.ŚP.8252.389.2024.DS z dnia 30.07.2024 r. przyznał wnioskodawcy prawo do świadczenia pielęgnacyjnego do czasu ważności orzeczenia, następnie w dniu 5.05.2025 r., okres ważności tej decyzji przedłużono na podstawie art. 6bb²¹ ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych²² do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia o niepełnosprawności, nie dłużej jednak niż do dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającą dotychczasową wartość, tj. do 31.10.2025 r. W dniu 4.06.2025 r. Strona złożyła kolejny wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z wydaniem nowego orzeczenia o niepełnosprawności z dnia 5.05.2025 r. Decyzją z dnia 9.06.2025 r. nr RFK.ŚP.8252.347.2025.ŚR Organ uchylił prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od dnia 1.07.2025 r. Uchylenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego od dnia 1.07.2025 r. jest działaniem nieprawidłowym, gdyż nie było do tego podstaw. Decyzja wygasła z mocy prawa. W sprawie nr 9 (S.G.) Organ decyzją nr RFK.ZP.8251.372.2025.D z dnia 26.05.2025 r. przedłużył prawo do zasiłku pielęgnacyjnego dla J.G. na podstawie art. 6bb ustawy z dnia 27.08.1997 r. do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia o niepełnosprawności, nie dłużej jednak niż do dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającą dotychczasową wartość, tj. do 30.11.2025 r. W dniu 25.06.2025 r. Pani S.G. złożyła kolejny wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na syna J.G. Decyzją z dnia 26.05.2025 r. nr RFK.ZP.8251.351.2025.ŚR Organ uchylił prawo do zasiłku pielęgnacyjnego. W tym miejscu nadmienić należy, że z przedłożonej dokumentacji wynika, iż decyzja ta faktycznie wydana

¹⁹ Upoważniony pracownik organu prowadzącego postępowanie, któremu został okazany oryginał dokumentu wraz z odpisem, na żądanie strony, poświadcza zgodność odpisu dokumentu z oryginałem. Poświadczenie obejmuje podpis pracownika, datę i oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia, a na żądanie strony, również godzinę sporządzenia poświadczenia. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia), należy stwierdzić to w poświadczeniu.

²⁰ Organ administracji publicznej może upoważniać, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, pracowników obsługujących ten organ do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem.

²¹ Jeżeli wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności został złożony w okresie ważności odpowiednio orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo orzeczenia ustalającego stopień niepełnosprawności, to zachowuje ono ważność do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej tę ważność.

²² (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 913 ze zm.)- zwanej dalej ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

została 26.06.2025 r., a nie 26.05.2025 r. Uchylenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego jest działaniem nieprawidłowym, gdyż nie było do tego podstaw. Decyzja wygasła z mocy prawa. W sprawie nr 10 (M.K.) Organ decyzją nr RFK.ZP.8251.326.2025.SR z dnia 11.02.2025 r. uchylił prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przyznanego decyzją nr RFK.ZP.8251.161.2024.D z dnia 4.10.2024 r. na okres od 1.10.2024 r. do 31.03.2025 r., jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie o niepełnosprawności albo nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności stało się ostateczne.

Uchylenie ww. decyzji jest działaniem nieprawidłowym, gdyż nie było podstaw do jej uchylenia zgodnie z art. 32²³ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w sprawie nr 4 (K.K.) wyjaśnił:

„W dniu 4.06.2025 r. Pani K.K. dostarczyła nowy wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wraz z wymaganymi dokumentami (...), w związku z czym decyzja nr RFK.ŚP.8252.347.2025.ŚR z dnia 9.06.2025 r. została uchylona decyzją nr RFK.ŚP.8252.389.2024.ŚR.D z dnia 30.07.2024 r.”.

(dowód: akta kontroli str.165-172)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w sprawie nr 9 (S.G.) i nr 10 (M.K.) wyjaśnił:

„Po dostarczeniu przez wnioskodawczynię Panią S.G. i Panią M.K. zaświadczenia potwierdzającego złożenie wniosku i określającego termin ważności dotychczasowego orzeczenia o niepełnosprawności, pracownik wydał obu Paniom decyzję zmieniającą. Przez pomyłkę pracownik wydał decyzję uchylającą prawo do zasiłku pielęgnacyjnego. Po dostarczeniu przez wnioskodawczynie nowych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wraz z wnioskami o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego zostały wydane nowe decyzje przyznające prawo do zasiłku pielęgnacyjnego”.

(dowód: akta kontroli str.269-270)

7. W sprawach nr 4 (K.K.), nr 7 (P.K.) oraz nr 10 (M.K.) Organ błędnie ustalił początkowe okresy przysługiwania prawa do świadczenia.

W sprawie nr 7 (P.K.) Organ błędnie ustalił początkowy okres przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego. Z akt sprawy wynika, iż decyzją nr RFK.ŚP.8252.491.2025.D z dnia 3.03.2025 r., Organ przyznał wnioskodawcy Panu P.K. świadczenie pielęgnacyjne na okres od 30.01.2025 r. do 30.09.2026 r. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego został złożony w dniu 30.01.2025 r. Orzeczenie o niepełnosprawności syna Pana P.K. zostało wydane w dniu 9.09.2024 r. w związku z powyższym nie ma tu zastosowania art. 24 ust. 2 a ustawy o świadczeniach rodzinnych, jednakże Organ ustalając prawo do ww. świadczenia naruszył art. 24 ust. 2²⁴ oraz art. 24 ust. 4²⁵ ww. ustawy. Prawo do ww. świadczenia powinno być ustalone od 1 stycznia 2025 r., a nie od 30 stycznia 2025 r.

²³ Organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.(...) W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 572 oraz z 2025 r. poz. 769), z zastrzeżeniem ust. 3.

²⁴ Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

²⁵ Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas

W sprawie nr 4 (K.K.), jak wynika z akt sprawy oraz złożonych wyjaśnień, Organ decyzją nr RFK-ŚP.8252.389.2024.DS z dnia 30.07.2024 r. przyznał wnioskodawcy prawo do świadczenia pielęgnacyjnego do czasu ważności orzeczenia, następnie w dniu 5.05.2025 r., okres ważności tej decyzji przedłużono na podstawie art. 6bb²⁶ ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych²⁷ do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia o niepełnosprawności, nie dłużej jednak niż do dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającą dotychczasową ważność, tj. do 31.10.2025 r. W dniu 4.06.2025 r. Strona złożyła kolejny wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Do wniosku Strona dołączyła orzeczenie o niepełnosprawności z dnia 5.05.2025 r. Decyzją nr RFK.ŚP.8252.503.2025.D z dnia 9.06.2025 r. Organ przyznał prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od 1.07.2025 r. do 31.12.2026 r. Zważywszy na fakt, iż nowe orzeczenie wydane jest w dniu 5.05.2025 r., świadczenie należało przyznać od 1.06.2025 r., gdyż poprzednia decyzja przyznająca prawo do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem wydania nowego ostatecznego orzeczenia.

W sprawie nr 10 (M.K.), jak wynika z akt sprawy oraz złożonych wyjaśnień, Organ decyzją nr RFK.ZP.8251161.2024.D z dnia 4.10.2024 r. przyznał prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na okres od 1.10.2024 r. do 31.03.2025 r., jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie o niepełnosprawności, albo nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, stanie ostateczne, na podstawie art. 6bb²⁸ ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W dniu 17.01.2025 r. Strona złożyła kolejny wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego. Do wniosku Strona dołączyła orzeczenie o niepełnosprawności z dnia 10.12.2024 r. Organ decyzją nr RFK.ZP.8251.204.2025.ŚR z dnia 11.02.2025 r. przyznał Stronie prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na okres od 1.02.2025 r. do 31.12.2027 r. Zważywszy na fakt, iż nowe orzeczenie wydane jest w dniu 10.12.2024 r., świadczenie należało przyznać od 1.12.2024 r., gdyż poprzednia decyzja przyznająca prawo do zasiłku pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem wydania nowego prawomocnego orzeczenia.

Takie działanie organu narusza art. 24 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Burmistrz Miasta i Gminy Lubomierz w sprawie nr 7 (P.K.) wyjaśnił:

„Wniosek złożony został 30.01.2025 r. orzeczenie zostało wydane w dniu 09.09.2024 r. W myśl art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych, jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Omyłkowo zamiast od miesiąca przyznano dokładnie od dnia złożenia wniosku”.

(dowód: akta kontroli str.95-110)

Burmistrz Miasta i Gminy Lubomierz w sprawie nr 4 (K.K.) wyjaśnił:

„W dniu 5.05.2025 r. Pani K. K. dostarczyła do tutejszego Urzędu zaświadczenie z dnia 8.04.2025 r. o złożeniu nowego wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności. Zgodnie z art. 6bb ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

²⁶ Patrz przypis 21

²⁷ Patrz przypis 22

²⁸ Patrz przypis 21

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.). W związku z przedłużeniem ważności orzeczenia oraz dostarczeniem wniosku wraz z wymaganymi dokumentami w czerwcu mając na uwadze ciągłość prawa do świadczenia przeoczono konieczność przyznania od dnia rozpatrzenia wniosku”.

(dowód: akta kontroli str.159-164)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w sprawie 10 (M.K.) wyjaśnił:
„Zasilek pielęgnacyjny został przyznany od dnia 1.10.2024 r. do 31.03.2025 r. decyzją nr RFK.ZP.8251.161.2024.D z dnia 4.10.2024 r. W dniu 17.01.2025 r. Pani M.K. złożyła nowy wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego wraz z niezbędnymi dokumentami. Została wydana decyzja pozytywna nr RFK.ZP.8251.204.2025.SR dnia 11.02.2025 r. W załączeniu przesyłamy decyzję z 4.10.2024 r. nowy wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego wraz z niezbędnymi dokumentami oraz pozostałą dokumentację”.

(dowód: akta kontroli str.155-156)

8. W sprawie nr 7 (P.K.) decyzja nr RFK.ŚP.8252.491.2025.D z dnia 3.03.2025 r. została wydana z naruszeniem art. 35 k.p.a.²⁹. Z akt sprawy wynika, iż wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego został złożony przez Stronę w dniu 30.01.2025 r. Organ wydał decyzję dopiero w dniu 3.03.2025 r. nie informując Strony o przyczynach nie wydania decyzji w terminie, do czego był zobligowany na mocy art. 36 k.p.a.³⁰.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Zaistniała konieczność przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i w związku z tym doszło do przedłużenia rozpatrzenia sprawy, art.35 § 3 k.p.a. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania. Przeoczono przygotowanie powiadomienia strony o niezłatwieniu sprawy w terminie”.

(dowód: akta kontroli str.111-112)

9. W sprawach nr 3 (M.Z.), nr 5 (A.N.), nr 6 (J.S.) oraz w sprawie nr 14 (E.B.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej dotyczącej ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych nie zbadał dogłębnie sprawy.

W sprawie nr 3 (M.Z.) Organ przed wydaniem decyzji odmawiającej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie zbadał dokładnie sprawy i nie sprawdził dokładnie od kiedy wnioskodawca nie sprawuje opieki nad dzieckiem. Z akt sprawy nie wynika dokładnie od kiedy Strona nie sprawuje opieki. Z oświadczenia Strony złożonego w dniu 12.03.2026 r. nie wynika jaki wniosek Strona ma na myśli oświadczając, iż „mój syn T.K.Z. ur. (...) od dnia złożenia

²⁹ Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania,(...).

³⁰ O każdym przypadku niezłatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

wniosku do chwili obecnej tj. 12.03.2026 r. przebywa na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii w GCZD w Katowicach pod opieką personelu szpitalnego”. Biorąc pod uwagę, że wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności został złożony w dniu 19.12.2025 r. a ewentualne prawo do świadczenia pielęgnacyjnego zgodnie z art. 24 ust. 2 a ustawy o świadczeniach rodzinnych należy rozpatrywać od dnia 1.12.2025 r., Organ powinien wyjaśnić wszelkie wątpliwości i ewentualnie wystąpić do Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego potwierdzającego sprawowanie opieki lub jej brak.

W sprawie nr 5 (A.N.) Organ będąc w posiadaniu informacji, iż członek rodziny wnioskodawcy osiągnął w roku bazowym dochód rozliczany ryczałtem oraz posiadając informację, iż aktualnie nie jest prowadzona działalność gospodarcza, nie ustalił czy dochód wykazany przez Ministerstwo Finansów podlega utracie zgodnie z art. 3 pkt 23 lit f ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sprawie nr 6 (J.S.) Organ będąc w posiadaniu informacji, iż w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy Pan K.W. osiągnął dochód, nie ustalił z jakiego tytułu był ten dochód i czy podlega utracie.

W sprawie nr 14 (E.B.) Organ dysponował wiedzą, że rodzina posiada dochód z tytułu trzynastej i czternastej emerytury i wystąpił do KRUS z wnioskiem o udostępnienie danych dotyczących składowych tego dochodu. Jednakże Organ wydał decyzję bez tych informacji, Nadmienić należy, że Organ nie wystąpił do KRUS z wnioskiem o ponaglenie, aby prawidłowo ustalić dochód rodziny. Takie działanie jest sprzeczne z art. art. 3 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 10 ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów³¹ oraz ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o kolejnym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów³².

Organy administracji publicznej w toku postępowania stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Tę ogólną zasadę uściśla z kolei art. 77 § 1 k.p.a.³³, przy czym organ administracji publicznej ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego czy dana okoliczność została udowodniona³⁴.

Tym samym Organ naruszył art. art. 7 k.p.a.³⁵ w zw. z art. 77 § 1 k.p.a.³⁶ i art. 80 k.p.a.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w sprawie nr 3 (M.Z.) wyjaśnił:

„Na dzień wydania decyzji RFK.ŚP.8252.2.2026.D z dnia 20.03.2026 r. organ dysponował orzeczeniem z dnia 2.02.2026 r. W aktach sprawy znajduje się także oświadczenie Pani M.Z., która potwierdza, że nie sprawuje opieki nad dzieckiem. Ponadto organ jest w posiadaniu informacji, iż dziecko od dnia urodzenia przebywa na Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej

³¹ (DZ.U. z 2024 r., poz. 891) Do dochodu, o którym mowa w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 323), nie wlicza się wypłaconej kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego.

³² (t. j. Dz. U. z 2025, poz. 183) Do dochodu, o którym mowa w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 323, 858, 1615 i 1871), nie wlicza się wypłaconej kwoty dodatkowego świadczenia.

³³ Patrz przypis 13

³⁴ Art. 80 k.p.a.

³⁵ W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

³⁶ Patrz przypis 13

(...). Z informacji przekazanych przez wnioskodawcę wynika, iż rodzice nie mogą przebywać na oddziale razem z dziećmi. Stąd biorąc pod uwagę ww. okoliczności organ uznał, iż nie ma konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, a zebrany materiał uznał za wystarczający do wydania decyzji odmownej ze względu na niesprawowanie opieki przez wnioskodawcę ”.

(dowód: akta kontroli str.125-126)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w sprawie nr 5 (A.N.) wyjaśnił:

„Po analizie dokumentów oraz przeliczeniu dochodów okazało się, że już w stanie aktualnej wiedzy o dochodach, wykazując dochody Pana M.K. kryterium dochodowe nie zostanie przekroczone przy weryfikacji wniosku do prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami”.

(dowód: akta kontroli str.113-114)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w sprawie nr 6 (J.S.) wyjaśnił:

„Mając na uwadze posiadane dokumenty oraz przeliczeniu dochodów okazało się, że po uwzględnieniu dochodu Pana K.W. w roku 2024 jego wysokość nie wpłynęła na przekroczenie kryterium dochodowego przy weryfikacji wniosku do prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami”.

(dowód: akta kontroli str.115-116)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w sprawie nr 14 (E.B.) wyjaśnił:

„Analizując przedłożone dokumenty ustalono, że dochód Pani E.B. nie przekroczył kryterium dochodowego. Odliczenie od dochodu otrzymanej w roku bazowym „trzynastki” i „czternastki” KRUS-u nie miałooby wpływu na wysokość świadczenia. Wysłane zapytanie do KRUS-u w sprawie wysokości otrzymanej „trzynastki” i „czternastki” w celu obniżenia dochodu o te dwa świadczenia do dziś pozostało bez odpowiedzi ze strony KRUS-u”.

(dowód: akta kontroli str.183-184)

10. W sprawie nr 1 (A.C.) Organ błędnie ustalił dochód rodziny przed przyznaniem prawa do świadczeń rodzinnych.

W sprawie nr 1 (A.C.) Organ ustalając dochód rodziny za rok bazowy poprzedzający okres zasiłkowy, błędnie doliczył kwotę alimentów zasądzonych na rzecz osób uprawnionych. Z akt sprawy wynika, iż alimenty zostały zasądzone wyrokiem z dnia 20.01.2026 r. od października 2025 r.

Zatem nieprawidłowo zastosowano art. 3 pkt 1 lit b tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ponadto w tej sytuacji nie ma zastosowania art. 3 pkt 24 ww. ustawy zawierający katalog dochodów uzyskanych.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w sprawie Pani A.C. omyłkowo doliczono wysokość alimentów przyznanych postanowieniem z dnia 20.01.2026 r. Jednak nie miało to wpływu na kryterium dochodowe”.

(dowód: akta kontroli str.119-122)

11. W sprawach nr 8 (J.B.) i nr 13 (W.Z.) Organ nieterminowo doręczył stronie decyzję administracyjną.

W sprawie nr 8 (J.B.) Organ w dniu 29.10.2025 r. wydał decyzję nr RFK.ŚR.8250.137.2025.D, którą doręczył Stronie w siedzibie organu dopiero 21.11.2026 r. W sprawie nr 13 (W.Z.) Organ

w dniu 17.04.2026 r. wydał decyzje nr RFK.ŚR.8250.8.2026.D i nr RFK.JZ.8253.11.2026.D, które doręczył Stronie w siedzibie organu dopiero 19.05.2026 r. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 39 k.p.a.³⁷ oraz 46 k.p.a.³⁸.

Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej³⁹. Decyzja procesowa jako akt podjęty, a następnie uzewnętrzniony przez jego wydanie, nabiera cech decyzji administracyjnej przez zakomunikowanie treści tego aktu stronie. Dopóki nie zostanie zakomunikowana stronie, dopóty jest aktem nie wywierającym żadnych dla strony skutków. Uzewnętrznienie decyzji w stosunku do strony stwarza nową sytuację procesową. Doręczenie lub ogłoszenie decyzji stanowi jej wprowadzenie do obrotu prawnego. Od tego dopiero momentu decyzja wiąże organ administracji publicznej i stronę. Doręczenie decyzji do Strony po upływie miesiąca od jej sporządzenia uniemożliwia Stronie zapoznanie się z rozstrzygnięciem organu i skorzystanie z prawa do złożenia odwołania.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. Podstawowym sposobem doręczania decyzji jest tzw. doręczenie właściwe (zwykłe), czyli doręczenie bezpośrednio do rąk adresata decyzji (jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego). Adresat potwierdza (art. 42 k.p.a.) odbiór przesyłki poprzez złożenie własnoręcznie podpisu i podanie daty (tzw. daty pewnej) jej odbioru na zwrotce. Taki sposób daje pewność, że decyzja została doręczona do rąk adresata i tym samym nie są potrzebne żadne dodatkowe dowody doręczenia.

„W zasadzie własnoręczny podpis odbierającego pismo potwierdza nie tylko jego odbiór, ale i datę doręczenia. Wskazanie przez odbierającego daty doręczenia jest najlepszą rękojmią, że data ta jest zgodna z rzeczywistością”⁴⁰.

„W stanie prawnym po 5 października 2021 roku doręczanie pisma przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku - Prawo pocztowe aktualizuje się dopiero w przypadku braku możliwości doręczenia pisma na adres do doręczeń

³⁷ § 1. Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. (...).

³⁸ § 1. Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.
§ 2. Jeżeli odbierający pismo uchyli się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

³⁹ Art. 110 k.p.a.

⁴⁰ wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 30.01.2018 r. IVSA/Wr737/17.

elektronicznych oraz w przypadku braku możliwości doręczenia pisma przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej (art. 39 § 3 pkt 1 k.p.a.). Także po tej dacie, w przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma (art. 39¹ § 1 k.p.a.)⁴¹.

Organ doręczając decyzję Stronie w swojej siedzibie czuwa nad prawidłowością doręczenia. „Prawidłowo dokonane doręczenie uznawane jest za jeden z kluczowych warunków przestrzegania praw strony w postępowaniu administracyjnym. Potwierdzenie doręczenia pisma w formie pokwitowania ma znaczenie dowodowe przy ocenie daty rozpoczęcia lub zakończenia biegu terminu oraz możliwości dokonania określonych czynności. Dokonanie doręczenia zawsze spoczywa na organie administracyjnym prowadzącym postępowanie w sprawie. Ten organ, a nie inne podmioty, obciąża wadliwość w dokonaniu doręczenia lub w ogóle brak wykonania takiej czynności (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 września 2011 r. sygn. akt II GSK 1761/11 – Lex nr 965116, 30 kwietnia 2013 r. sygn. akt I OSK 2012/12 – Lex nr 1339606 oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 września 2006 r. sygn. akt VI SA/Wa 911/06 – dostępne pod adresem www.orzeczenia.nsa.gov.pl.)”⁴².

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Decyzje nie zostały doręczone niezwłocznie po ich wydaniu w związku z prośbą świadczeniobiorców, którzy poinformowali Organ, że w najbliższym, czasie nie będzie ich w domu, a decyzje odbiorą osobiście po powrocie do miejsca zamieszkania”.

(dowód: akta kontroli str.133-146)

12. W sprawie nr 9 (S.G.) Organ nieprawidłowo doręczył stronie decyzję administracyjną.

Organ w dniu 26.06.2025 r. wydał decyzję nr FK.ZP.8251.231.2025.ŚR. Jak wynika z przedłożonej dokumentacji Organ ww. decyzję doręczył Stronie w siedzibie organu w dniu 3.06.2025 r. Data odbioru decyzji jest wcześniejsza niż data jej wydania. Organ powinien dopilnować, aby decyzje, które są doręczane w jego siedzibie zawierały prawidłową datę doręczenia, aby data wskazana przez Stronę była datą faktycznego odbioru decyzji i nie powodowała niedomówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej⁴³.

Takie działania narusza art. 39 k.p.a.⁴⁴ oraz 46 k.p.a.⁴⁵ w zw. art. 8 k.p.a.

Burmistrz Gminy i Miasta Olszyna wyjaśnił:

„Przy odbiorze decyzji nr RFK. ZP.8251.231.2025.ŚR osobiście w siebie Urzędu w dniu 3.07.2025 r. świadczeniobiorca omyłkowo wpisał datę 3.06.2026 r. Niestety przez niedopatrzenie nie zweryfikowano pomyłki w dacie”.

(dowód: akta kontroli, str.147-152)

⁴¹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 13 maja 2022 r., IV SA/Po 47/22.

⁴² wyrok WSA w Łodzi z dnia 29.03.2017 r (II SA/Łd1032/16)

⁴³ Art. 8 k.p.a.

⁴⁴ Patrz przypis 37

⁴⁵ Patrz przypis 38

13. W sprawie nr 12 (P.G.) Organ decyzją nr RFK.JZ.8253.384.2025.D z dnia 29.09.2025 r. z dnia 27.11.2024 r. ustalił prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia. Brak dokumentów potwierdzających datę i kwotę utraconego dochodu, narusza art. 23 ust. 4 d⁴⁶ oraz 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Dysponując tylko częścią dokumentów niemożliwe jest prawidłowe ustalenie dochodów rodziny, a tym samym ustalenie czy wnioskodawca spełnia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczeń. Organ nie wezwał strony zgodnie z art. 24 a ust. 2⁴⁷ ww. ustawy do uzupełnienia wniosku. Ma to szczególne znaczenie by prawidłowo ustalić dochód rodziny, a tym samym stwierdzić, czy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania ww. świadczenia.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Analizując dane pozyskane z systemu Emp@tia ustalono, że Pani P.G. utraciła dochody, w związku z czym przeszła na zasiłek macierzyński wypłacany przez ZUS, czego dowodem jest przedłożone zaświadczenie z dnia 23.09.2025 r. W załączeniu przedkładam skany zaświadczenia z ZUS i z systemu Empatia ”.

(dowód: akta kontroli str.181-182, 289-294)

14. W skontrolowanych sprawach dot. świadczeń rodzinnych stwierdzono, że Organ do akt spraw osób pobierających świadczenia rodzinne dołącza kserokopie dokumentów tożsamości osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, w sytuacji, gdy powyższe dane ma obowiązek pozyskiwać samodzielnie z portalu Emp@tia z rejestru PESEL. Oznacza to, iż dołączone dokumenty nie wnoszą nic do sprawy, ponadto brak jest podstaw prawnych do ich zbierania. Zgodnie z ustawą z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych⁴⁸ ustalone są trzy kategorie dokumentów publicznych w zależności od ich znaczenia dla bezpieczeństwa państwa. Dokumentami publicznymi kategorii pierwszej są dokumenty najistotniejsze z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa, których wytwarzanie odbywa się w sposób uwzględniający szczególne środki bezpieczeństwa. W tej kategorii dokumentów znajdują się dowody osobiste.

Aby urząd mógł wykonać i zachować kopię dokumentu publicznego, musi posiadać wyraźny przepis rangi ustawowej, który mu na to pozwala. Ustawa o świadczeniach rodzinnych szczegółowo określa katalog dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń. Żaden z jej przepisów nie daje Organowi realizującemu świadczenia uprawnienia do powielania i gromadzenia całych wizerunków dokumentów tożsamości. Kserokopia dowodu zawiera informacje, które nie są Organowi potrzebne do przyznania pomocy, np. zdjęcie, miejsce urodzenia. Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c RODO, dane muszą być adekwatne i ograniczone do tego, co niezbędne. Do przyznania świadczeń wystarczy weryfikacja tożsamości na podstawie oryginału dowodu. Gromadzenie kserokopii dowodów osobistych świadczeniobiorców narusza zasadę minimalizacji danych.

⁴⁶ W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

⁴⁷ W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

⁴⁸ (t. j. Dz. U. z 2024, poz. 1669) , zwanej dalej ustawą o dokumentach publicznych – art. 5.

Zgodnie z k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów⁴⁹. Przepis szczególnie wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi. Zgodnie z art. 23b ust. 1⁵⁰, w związku z art. 23 ust. 8 pkt 1⁵¹ ustawy o świadczeniach rodzinnych, weryfikacja osób za pomocą portalu Emp@tia poprzez usługę PESEL ma charakter obligatoryjny.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Ustawa z dnia 12.07.2019 r. (Dz. U. 2019, poz.53) nie wprowadza nakazu gromadzenia kserokopii dokumentów tożsamości osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, niemniej jednak pracownik w celu weryfikacji danych np. numeru PESEL do akt sprawy dołącza ww. dokumenty (zdarzają się sytuacje, w których nie można wygenerować danych z systemu Empatia – wgląd w dokumenty ma tylko pracownik merytoryczny zgodnie z RODO)”.

(dowód: akta kontroli str.175-180)

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień należy przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 23 b ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁵² w przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną informacji m.in. o numerze PESEL, organ właściwy jest zobligowany uzyskać te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji.

15. W sprawie nr 4 (K.K.) w decyzji nr RFK.ŚP.8252.347.2025.ŚR z dnia 9.06.2025 r. dotyczącej uchylenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, w sprawie nr 9 (SG.) w decyzji nr RFK.ZP.8251.231.2025.ŚR z dnia 26.06.2025 r., nr RFK.ZP.8251.372.2025.D z dnia 26.05.2025 r., nr RFK.ZP.8251.351.2025 z dnia 26.05.2025 r., w sprawie nr 10 (M.K.) w decyzji nr RFK.ZP.8251.204.2025.ŚR z dnia 11.02.2025 r., nr RFK.ZP.8251.326.2025.ŚR z dnia 11.02.2025 r. dotyczącej zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę uprawnioną, Organ nie oznaczył strony postępowania. Decyzje dotyczyły zarówno przyznania prawa do świadczenia jak i jego uchylenia.

Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a.⁵³ oraz art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy

⁴⁹ art. 77 § 4 k.p.a.

⁵⁰ Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności(...), odpowiednio danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit a, b, e, g, h (...)

⁵¹ Minister właściwy do spraw rodziny jest obowiązany utworzyć rejestr centralny obejmujący następujące informacje gromadzone na podstawie przepisów ustawy przez organy właściwe i wojewodów podczas realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych: 1) dane dotyczące osób pobierających świadczenia rodzinne, osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin: a) imię i nazwisko, b) datę urodzenia, c) adres miejsca zamieszkania lub pobytu, d) miejsce zamieszkania lub pobytu, e) numer PESEL, ea) informację o dacie nadania i utraty statusu UKR, o którym mowa w art. 8 pkt 24a lit. d ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, f) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL, g) stan cywilny, h) obywatelstwo (...).

⁵² W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, oś których mowa w ust. 1 pkt 1, 1a, 1b, 3, 4 i 5 oraz w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a, b, e, ea, g, h oraz l, organ właściwy oraz wojewoda uzyskują te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Organy podatkowe, organy emerytalno-rentowe oraz podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku organu właściwego lub wojewody.

⁵³ Decyzja zawiera (...) oznaczenie strony lub stron: (...)

o świadczeniach rodzinnych⁵⁴.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Wydając decyzje w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych Organ przyjął za pewnik, że jeżeli w treści decyzji po powołaniu podstaw prawnych wskazane są dane świadczeniobiorcy, jest to jednoznaczne z oznaczeniem Strony. Zobowiązujemy się precyzyjnie oznaczać Strony postępowania w decyzjach”.

(dowód: akta kontroli str. 185-186)

Zgodnie z orzeczeniem NSA „(...) wskazanie stron postępowania w decyzji może nastąpić w dowolnym jej fragmencie, np. nagłówku, rozstrzygnięciu, uzasadnieniu, a nawet rozdzielniku pisma. Tak wydana decyzja nie narusza art. 107 § 1 k.p.a., gdyż przepis ten nie określa konkretnie, w jakim miejscu decyzji powinny zostać wskazane strony postępowania, i nie nakłada na organ administracji żadnych szczególnych wymogów w tym zakresie. Z punktu widzenia prawidłowości decyzji jest zaś obojętne, w którym miejscu decyzji strona zostanie wskazana, ważne, by była ona w sposób jednoznaczny określona. O tym, do kogo dana decyzja jest skierowana, decyduje jej treść, w której musi się znaleźć miejsce na oznaczenie strony. Nie ma przy tym uzasadnienia przypisywanie decydującego znaczenia nagłówkowi decyzji, w której wskazano jej adresata. Decydujące jest bowiem to, komu według treści decyzji, organ przypisał uprawnienia lub obowiązki. Jeżeli z treści decyzji wynika w sposób niebudzący wątpliwości zamiar organu ustalenia sytuacji prawnej konkretnej osoby będącej stroną, to warunek z art. 107 § 1 pkt 3 KPA zostaje spełniony”⁵⁵.

W przypadku gdy rozpatrywana sprawa dotyczy zasiłków pielęgnacyjnych, Organ jest zobligowany bezwarunkowo wskazać, że stroną postępowania jest małoletni reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego, a nie sam przedstawiciel ustawowy.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych nieaktualnych rozporządzeń wykonawczych do ustawy o świadczeniach rodzinnych,
2. brak pouczenia Strony o środkach zaskarżenia decyzji, w sytuacji odstąpienia od uzasadnienia decyzji,
3. nadmierne gromadzenie dokumentów w sprawie dot. świadczeń rodzinnych,
4. brak zapewnienia Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. świadczeń rodzinnych,
5. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez wnioskodawcę,
6. uchylanie decyzji, które wygasły z mocy prawa,
7. błędny początkowy okres przyznania prawa do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności,
8. wydanie decyzji administracyjnej z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.,
9. brak dogłębnego zbadania sprawy przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych,

⁵⁴ Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: 1) niepełnosprawnemu dziecku; 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; 3) osobie, która ukończyła 75 lat.

⁵⁵ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13.02.2024 r. II OSK 1455/21.

10. błędne ustalenie dochodów rodziny,
11. nieterminowe doręczenie decyzji przyznającej świadczenia rodzinne,
12. nieprawidłowe doręczenie decyzji przyznającej świadczenia rodzinne,
13. utracanie dochodów bez dokumentów potwierdzających rodzaj, okres i kwotę dochodu utraconego,
14. gromadzenie kserokopii dokumentów tożsamości wnioskodawców bez podstawy prawnej,
15. brak oznaczanie Strony w decyzjach administracyjnych.

Działalność Burmistrza Gminy i Miasta Lubomierz w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵⁶ oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą Urząd Miasta i Gminy w Lubomierzu realizował świadczenia rodzinne dla 1 rodziny na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.01.2025 r. do 2.06.2026 r. Organ wydał 4 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

(dowód: akta kontroli str. 281-282)

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz świadczenia rodzicielskiego o następujących numerach:

1.L.M. – RFK.JZ.8253.394.2025.D z dnia 9.12.2025 r.,
RFK.ŚRO.8250.1.3.2026.D z dnia 16.02.2026 r.,
RFK.SRO.8250.1.2026 z dnia 16.03.2026 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Organu. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

⁵⁶ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz.337 ze zm.)

Organ samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego (oprócz decyzji nr RFK.SRO.8250.1.2026 z dnia 16.03.2026 r.). W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (L.M.) Organ w dniu 16.02.2026 r. wydał decyzję nr RFK.ŚRO.8250.1.3.2026, którą doręczył Stronie w siedzibie organu dopiero w dniu 5.03.2026 r.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 39 k.p.a.⁵⁷ oraz 46 k.p.a.⁵⁸.

Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej⁵⁹. Decyzja procesowa jako akt podjęty, a następnie uzewnętrzniony przez jego wydanie, nabiera cech decyzji administracyjnej przez zakomunikowanie treści tego aktu stronie. Dopóki nie zostanie zakomunikowana stronie, dopóty jest aktem nie wywierającym żadnych dla strony skutków. Uzewnętrznienie decyzji w stosunku do strony stwarza nową sytuację procesową. Doręczenie lub ogłoszenie decyzji stanowi jej wprowadzenie do obrotu prawnego. Od tego dopiero momentu decyzja wiąże organ administracji publicznej i stronę. Doręczenie decyzji do Strony po upływie miesiąca od jej sporządzenia uniemożliwia Stronie zapoznanie się z rozstrzygnięciem organu i skorzystanie z prawa do złożenia odwołania.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. Podstawowym sposobem doręczania decyzji jest tzw. doręczenie właściwe (zwykłe), czyli doręczenie bezpośrednio do rąk adresata decyzji (jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego). Adresat potwierdza (art. 42 k.p.a.) odbiór przesyłki poprzez

⁵⁷ Patrz przypis 37

⁵⁸ Patrz przypis 38

⁵⁹ art. 110 k.p.a.

złożenie własnoręcznie podpisu i podanie daty (tzw. daty pewnej) jej odbioru na zwrotce. Taki sposób daje pewność, że decyzja została doręczona do rąk adresata i tym samym nie są potrzebne żadne dodatkowe dowody doręczenia.

„W zasadzie własnoręczny podpis odbierającego pismo potwierdza nie tylko jego odbiór, ale i datę doręczenia. Wskazanie przez odbierającego daty doręczenia jest najlepszą rękojmią, że data ta jest zgodna z rzeczywistością”⁶⁰.

„W stanie prawnym po 5 października 2021 roku doręczanie pisma przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku - Prawo pocztowe aktualizuje się dopiero w przypadku braku możliwości doręczenia pisma na adres do doręczeń elektronicznych oraz w przypadku braku możliwości doręczenia pisma przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej (art. 39 § 3 pkt 1 k.p.a.). Także po tej dacie, w przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma (art. 39¹ § 1 k.p.a.)”⁶¹.

Organ doręczając decyzję Stronie w swojej siedzibie czuwa nad prawidłowością doręczenia. *„Prawidłowo dokonane doręczenie uznawane jest za jeden z kluczowych warunków przestrzegania praw strony w postępowaniu administracyjnym. Potwierdzenie doręczenia pisma w formie pokwitowania ma znaczenie dowodowe przy ocenie daty rozpoczęcia lub zakończenia biegu terminu oraz możliwości dokonania określonych czynności. Dokonanie doręczenia zawsze spoczywa na organie administracyjnym prowadzącym postępowanie w sprawie. Ten organ, a nie inne podmioty, obciąża wadliwość w dokonaniu doręczenia lub w ogóle brak wykonania takiej czynności (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 września 2011 r. sygn. akt II GSK 1761/11 – Lex nr 965116, 30 kwietnia 2013 r. sygn. akt I OSK 2012/12 – Lex nr 1339606 oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 września 2006 r. sygn. akt VI SA/Wa 911/06 – dostępne pod adresem www.orzeczenia.nsa.gov.pl.)”⁶².*

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Decyzja nie została doręczona niezwłocznie po jej wydaniu w związku z prośbą świadczeniobiorczyni, że odbierze decyzję osobiście”.

(dowód: akta kontroli str.213-218)

2. Prowadząc postępowanie w sprawie osoby ze statusem UKR Organ nie potwierdzał za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez Stronę. W aktach sprawy znajdują się kserokopie dokumentów złożonych przez Stronę. Na dokumentach brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 76 a k.p.a.⁶³ w zw. z art. 268 k.p.a.⁶⁴.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„W momencie składania przez świadczeniobiorców wniosków ze statusem UKR wszystkie dokumenty były weryfikowane i z oryginałów dokumentów zostały sporządzone kserokopie

⁶⁰ Patrz przypis 40

⁶¹ Patrz przypis 41

⁶² Patrz przypis 43

⁶³ Patrz przypis 19

⁶⁴ Patrz przypis 20

przez pracownika merytorycznego, który przez nieuwagę nie potwierdził ich za zgodność z oryginałem”.

(dowód: akta kontroli str.251-252)

3. W sprawie nr 1 (L.M.) w decyzji nr RFK.JZ.8253.394.2025.D z dnia 9.12.2025 r. dotyczącej świadczeń rodzinnych dla osoby ze statusem UKR, Organ odstąpił od sporządzenia uzasadnienia faktycznego i prawnego na podstawie art. 107 § 4 k.p.a., a w pouczeniu decyzji nie pouczył Strony o środkach zaskarżenia decyzji.

Decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania⁶⁵. Pouczenie o środkach zaskarżenia decyzji określa charakter decyzji, czy jest ona nieostateczna, czy też jest ostateczna i w jakim trybie można dokonać jej weryfikacji. Pouczenie stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania⁶⁶ oraz zasady udzielania informacji⁶⁷ na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji. Pouczenie stanowi na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu. Zawiera informacje dotyczące trybu zaskarżenia w toku instancji administracyjnych, wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub też przeniesienia sprawy na drogę postępowania przed sądem powszechnym.

Zatem w pouczeniu decyzji Organ winien wskazać, że Stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Sądu Administracyjnego.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„W związku z powołaniem się na art. 107 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 z późn. zm.), gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony oraz zgodnie z art. 127 § 1 a Kodeksu postępowania administracyjnego 9t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691 z późn. zm.) decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna. Niestety przeoczono fakt, że od takiej decyzji mimo braku możliwości odwołania, stronie przysługuje prawo zaskarżenia decyzji do sądu administracyjnego”.

(dowód: akta kontroli str.307-308)

4. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR Organ w podstawach prawnych decyzji stosuje nieistniejące w dniu wydawania decyzji rozporządzenia wykonawcze do ustawy o świadczeniach rodzinnych. Organ przywoływał Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, zamiast Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących

⁶⁵ Patrz przypis 9

⁶⁶ Patrz przypis 10

⁶⁷ Patrz przypis 11

podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna⁶⁸.

Podstawa prawna decyzji powinna zostać powołana dokładnie, ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie przepisów prawa materialnego i formalnego oraz z podaniem źródeł ich publikacji. Jak zauważa M. Romańska w swoim Komentarzu do art. 107 k.p.a. „*Kodeks wymaga, by w decyzji administracyjnej organ powołał te przepisy prawa, które uznał za podstawę jej wydania. Za taką podstawę należy uznać przepisy ustrojowe, w których organ widział upoważnienie do działania po swojej stronie, przepisy materialne, które zadecydowały o zastosowaniu formy decyzji administracyjnej i o treści wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, oraz przepis art. 104, będący proceduralną podstawą zakończenia postępowania jurysdykcyjnego przez wydanie decyzji. (...) Zrealizowanie obowiązku powołania podstawy prawnej decyzji wymaga nie tylko przytoczenia nazwy ustawy, którą zastosował organ administracji publicznej, orzekając, ale też wskazania numerów konkretnych przepisów, względnie mniejszych jednostek redakcyjnych tekstu prawnego (paragrafy, ustępy), w których znajduje oparcie wydane przez ten organ rozstrzygnięcie. (...) Konstytutywnym elementem decyzji jako aktu administracyjnego jest jej oparcie na przepisach powszechnie obowiązujących, a zatem na ustawach lub aktach do nich wykonawczych.*”

Tym samym naruszony został art. 107 § 1 k.p.a.⁶⁹.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Organ wydając decyzje dla osób ze statusem UKR przez nieuwagę omyłkowo wpisał nieistniejące w dniu wydania decyzji rozporządzenie”.

(dowód: akta kontroli str.189-196)

5. W skontrolowanych sprawach dot. świadczeń rodzinnych osób ze statusem UKR stwierdzono, że Organ do akt spraw osób pobierających świadczenia rodzinne dołącza kserokopie paszportów osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin, w sytuacji, gdy powyższe dane ma obowiązek pozyskiwać samodzielnie z portalu Emp@tia z rejestru PESEL oraz rejestru Straży Granicznej. Oznacza to, iż dołączone dokumenty nie wnoszą nic do sprawy, ponadto brak jest podstaw prawnych do ich zbierania.

Zgodnie z ustawą o dokumentach publicznych⁷⁰ ustalone się trzy kategorie dokumentów publicznych w zależności od ich znaczenia dla bezpieczeństwa państwa. Dokumentami publicznymi kategorii pierwszej są dokumenty najistotniejsze z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa, których wytwarzanie odbywa się w sposób uwzględniający szczególne środki bezpieczeństwa. W tej kategorii dokumentów znajdują się dokumenty paszportowe.

Aby urząd mógł wykonać i zachować kopię dokumentu publicznego, musi posiadać wyraźny przepis rangi ustawowej, który mu na to pozwala. Ustawa o świadczeniach rodzinnych szczegółowo określa katalog dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń. Żaden z jej przepisów nie daje Organowi realizującemu świadczenia uprawnienia do powielania i gromadzenia całych wizerunków dokumentów tożsamości. Kserokopia paszportu zawiera informacje, które nie są Organowi potrzebne do przyznania pomocy, np. zdjęcie, miejsce urodzenia. Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c RODO, dane muszą być adekwatne i ograniczone do tego, co niezbędne. Do przyznania świadczeń wystarczy weryfikacja tożsamości na podstawie oryginału paszportu wnioskodawcy. Gromadzenie kserokopii dowodów osobistych świadczeniobiorców narusza zasadę minimalizacji danych.

⁶⁸ Patrz przypis 7

⁶⁹ Patrz przypis 8

⁷⁰ Patrz przypis 48

Zgodnie z k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów⁷¹. Przepis szczególny wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi. Zgodnie z art. 23b ust. 1⁷², w związku z art. 23 ust. 8 pkt 1⁷³ ustawy o świadczeniach rodzinnych, weryfikacja osób za pomocą portalu Emp@tia poprzez usługę PESEL ma charakter obligatoryjny.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Ustawa nie wprowadza nakazu gromadzenia kserokopii paszportów osób ubiegających się o świadczenia rodzinne ze statusem UKR, niemniej jednak pracownik merytoryczny w celu udokumentowania czasokresu przebywania tych osób poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej do akt sprawy dołącza ww.”.

(dowód: akta kontroli str.197-212)

6. Organ będąc w posiadaniu od dnia 3.02.2026 r. informacji z placówki Straży Granicznej, że wnioskodawca z dniem 24.01.2026 r. opuścił terytorium, Polski, przyznał Pani L.M. w dniu 16.02.2026 r. świadczenie rodzicielskie decyzją nr RFK.SRO.8250.1.3.2026.D. nie wyjaśniając czy wnioskodawca na dzień wydania decyzji przebywa w Polsce. Zgodnie z przepisami świadczenia rodzinne przysługują cudzoziemcom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne⁷⁴. Organy administracji publicznej w toku postępowania stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Tę ogólną zasadę uściśla z kolei art. 77 § 1 k.p.a.⁷⁵, przy czym organ administracji publicznej ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego czy dana okoliczność została udowodniona⁷⁶. Tym samym Organ naruszył art. art. 7 k.p.a.⁷⁷ w zw. z art. 77 § 1 k.p.a. i art. 80 k.p.a.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Na dzień wydania decyzji numer RFK.SRO.8250.13.2026.D z dnia 16.02.2026 r. pracownik omyłkowo nie zweryfikował czy wnioskodawczyni wróciła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainy”.

(dowód: akta kontroli str.233-240)

7. W dniu 11.12.2025 r. do Organu wpłynął wniosek Pani L.M. o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego. Organ w dniu 5.01.2026 r. (tj. 25 dni po otrzymaniu wniosku) wystąpił do Straży Granicznej o potwierdzenie legalności pobytu wnioskodawczyni na terytorium Polski. Żądana odpowiedź wpłynęła do Organu w dniu 3.02.2026 r. Decyzja przyznająca świadczenie została wydana dopiero 16.02.2026 r. W tym miejscu należy zauważyć, że Organ w dniu 5.01.2026 r. pismem nr RFK.8250.3.2026 zawiadomił Stronę o niezakończonym załatwieniu sprawy w terminie. W piśmie tym Organ nie wskazał nowego terminu sprawy i nie pouczył Strony o prawie wniesienia ponaglenia.

⁷¹ Patrz przypis 49

⁷² Patrz przypis 50

⁷³ Patrz przypis 51

⁷⁴ Art.1 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych

⁷⁵ Patrz przypis 13

⁷⁶ Art. 80 k.p.a.

⁷⁷ Patrz przypis 12

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 35 k.p.a.⁷⁸ i art. 36 k.p.a.⁷⁹.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz wyjaśnił:

„Dnia 5.01.2026 r. pismem nr RFK.ŚR.8250.3.2026 organ zawiadomił stronę o niezalutwieniu sprawy w ustawowym terminie omyłko nie wskazując nowego terminu załatwienia sprawy”.

(dowód: akta kontroli str.219-228)

8. W skontrolowanej sprawie nr 1 (L.M.) Organ przed wydaniem decyzji nr RFK.ŚRO.8250.1.3.2026.D z dnia 16.02.2026 r., decyzji nr RFK-ŚRO.8250.1.2026 z dnia 16.03.2026 r. nie dokonał obowiązkowej weryfikacji w systemie Emp@tia w rejestrze PESEL i rejestrze Straży Granicznej danych wnioskodawczyni i członków jej rodziny.

Na obowiązek samodzielnej weryfikacji w systemie Emp@tia zwraca również uwagę Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w „Materiale informacyjnym o zasadach przyznawania świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi (zaktualizowany w związku przedłużeniem do 4 marca 2026 r. legalnego pobytu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy pomocowej – str. 6) zamieszczonym na stronie ministerstwa 2.10.2025 r.⁸⁰. W materiale tym wskazano że *„Potwierdzeniem dla organu właściwego legalności pobytu obywatela Ukrainy (czyli daty końcowej jego pobytu na terytorium RP) jest weryfikacja jego danych w rejestrze Straży Granicznej”*. O obowiązku weryfikacji ministerstwo przypomina również w „Materiale informacyjnym o zasadach przyznawania świadczeń rodzinnych uchodźcom wojennym z Ukrainy w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw zamieszczonym na stronie ministerstwa 4.03.2026 r.: *„przed przyznaniem świadczeń rodzinnych organ właściwy powinien samodzielnie zweryfikować czy wnioskujący o dane świadczenie beneficjent ochrony czasowej, jak i – w przypadku świadczeń na dzieci - dziecko, na które ubiega się o dane świadczenie nadal posiadają numer PESEL ze statusem UKR. Ponadto do ustawy o świadczeniach rodzinnych w odniesieniu do beneficjentów ochrony czasowej, z ustawy pomocowej przeniesiono rozwiązania dotyczące osobistego stawiennictwa i składania wyjaśnień oraz procedury wstrzymywania i wznowiania wypłaty świadczeń”*⁸¹.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 23 b pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁸².

⁷⁸ Patrz przypis 29

⁷⁹ Patrz przypis 30

⁸⁰ <https://www.gov.pl/web/rodzina/material-informacyjny-o-zasadach-przyznawania-swiadczen-rodzinnych-obywatelom-ukrainy-przybywajacym-na-terytorium-polski-w-zwiazku-z-toczacyimi-sie-dzialaniami-wojennymi>

⁸¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/material-informacyjny-o-zasadach-przyznawania-swiadczen-rodzinnych-z-ukrainy-w-zwiazku-z-wejsciem-w-zycie-ustawy-z-dnia-23-stycznia-2026-r-o-wygaszeniu-rozwiazan-wynikajacych-z-ustawy-o-pomocy-obywatelom-ukrainy-w-zwiazku-z-konfliktem>

⁸² Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, odpowiednio: (...) danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a, b, e, ea, g, h, j, jb, jc, je, l oraz q (...)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w dniu 10.06.2026 r. wyjaśnił:

„Wydając decyzję nr RFK.SRO.8250.1.2026 z dnia 16.03.2026 r. Organ dokonał zweryfikowania danych w Emp@tii dot. PESEL i Straży Granicznej, jednak w trakcie kontroli omyłko dokumenty nie zostały przedłożone do sprawdzenia przez kontrolujących. W załączeniu przesyłam weryfikację danych z Empatii dotyczącej PESEL i Straży Granicznej”.

(dowód: akta kontroli str.241-248)

Do złożonego wyjaśnienia brak załącznika. W dniu 16.06.2026 r. zostały przesłane weryfikacje, o których mowa w złożonym wyjaśnieniu.

(dowód: akta kontroli str.309-312)

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień należy zauważyć, iż Organ bazował na weryfikacjach sporządzonych w dniu 23.10.2025 r. i 15.12.2025 r.

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w dniu 17.06.2026 r. wyjaśnił:

„Wydając decyzję nr RFK.ŚRO1.2026 z dnia 16.03.2026 r. Organ omyłkowo uwzględnił dane z systemu Emp@tia dot. PESEL i Straży Granicznej, które były brane przed wydaniem innych decyzji”.

(dowód: akta kontroli str.315-316)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w dniu 17.06.2026 r. wyjaśnił:

„Wydając decyzję nr RFK.ŚRO.8250.1.3.2026.D z dnia 16.02.2026 r. dla osoby ze statusem UKR Organ omyłkowo nie zweryfikował danych w Emp@tii dot. PESEL wnioskodawcy i dziecka oraz danych w rejestrze Straży Granicznej dot. dziecka wnioskodawcy. Nadmieniam, że w dniu 2.12.2025 roku Pani L.M. zgłosiła się do urzędu w celu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia rodzicielskiego na dziecko A.M. Wypełniony w obecności pracownika wniosek miała złożyć w sekretariacie urzędu, jednak złożyła go dopiero w dniu 11.12.2025 r. Mając na uwadze powyższy wniosek w międzyczasie pracownik w dniu 4.12.2025 r. pozyskał zaświadczenie w zakresie danych osobowych z systemu Emp@tia – PESEL Pani L.M. oraz w dniu 15.12.2025 roku otrzymał zaświadczenie ze Straży Granicznej o przekroczeniu przez ww. granicy Rzeczypospolitej Polskiej. W dniu wydania decyzji tj. 16.02.2026 r. Organ zweryfikował status UKR dziecka poprzez pozyskiwanie zaświadczenia z rejestru PESEL w USC”.

(dowód: akta kontroli str.321-322)

Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz w dniu 18.06.2026 r. wyjaśnił:

„Wydając decyzję nr RFK.ŚRO.8250.1.3.2026.D z dnia 16.02.2026 r. dla osoby ze statusem UKR Organ nie zweryfikował danych w Empatii dot. PESEL wnioskodawcy i dziecka oraz danych w rejestrze Straży Granicznej dot. dziecka wnioskodawcy, omyłkowo uwzględnił dane z systemu Empatia dot. PESEL wnioskodawcy, które były brane do wydania innych decyzji. Nadmieniam, że przed wydaniem decyzji Organ zweryfikował status UKR dziecka poprzez pozyskanie zaświadczenia z rejestru PEEL w USC”.

(dowód: akta kontroli str.319-320)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. nieterminowe doręczenie decyzji przyznającej świadczenie dla osoby ze statusem UKR,
2. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez wnioskodawcę ze statusem UKR,
3. brak pouczenia Strony ze statusem UKR o środkach zaskarżenia decyzji, w sytuacji odstąpienia od uzasadnienia decyzji,

4. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR nieaktualnych rozporządzeń wykonawczych do ustawy o świadczeniach rodzinnych,
5. gromadzenie dokumentów tożsamości wnioskodawców ze statusem UKR i członków ich rodzin bez podstawy prawnej,
6. brak dogłębnego zbadania sprawy przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla osoby ze statusem UKR,
7. załatwienie sprawy dot. osoby ze statusem UKR po terminie i nierzetelne sporządzenie zawiadomienia o niezakończonym w terminie,
8. brak weryfikacji wnioskodawcy ze statusem UKR i członków jej rodziny w systemie Emp@tia.

Działalność Burmistrza Gminy i Miasta w Lubomierzu w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, oceniono **negatywnie**.

III. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych nieaktualnych rozporządzeń wykonawczych do ustawy o świadczeniach rodzinnych,
2. brak pouczenia Strony o środkach zaskarżenia decyzji, w sytuacji odstąpienia od uzasadnienia decyzji,
3. nadmierne gromadzenie dokumentów w sprawie dot. świadczeń rodzinnych,
4. brak zapewnienia Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. świadczeń rodzinnych,
5. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez wnioskodawcę,
6. uchylanie decyzji, które wygasły z mocy prawa,
7. błędny początkowy okres przyznania prawa do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności,
8. wydanie decyzji administracyjnej z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.,
9. brak dogłębnego zbadania sprawy przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych,
10. błędne ustalenie dochodów rodziny,
11. nieterminowe doręczenie decyzji przyznającej świadczenia rodzinne,
12. nieprawidłowe doręczenie decyzji przyznającej świadczenia rodzinne,
13. utracanie dochodów bez dokumentów potwierdzających rodzaj, okres i kwotę dochodu utraconego,
14. gromadzenie kserokopii dokumentów tożsamości wnioskodawców bez podstawy prawnej,

15. brak oznaczanie Strony w decyzjach administracyjnych,
16. nieterminowe doręczenie decyzji przyznającej świadczenie dla osoby ze statusem UKR,
17. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów składanych przez wnioskodawcę ze statusem UKR,
18. brak pouczenia Strony ze statusem UKR o środkach zaskarżenia decyzji, w sytuacji odstąpienia od uzasadnienia decyzji,
19. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR nieaktualnych rozporządzeń wykonawczych do ustawy o świadczeniach rodzinnych,
20. gromadzenie dokumentów tożsamości wnioskodawców ze statusem UKR i członków ich rodzin bez podstawy prawnej,
21. brak dogłębnego zbadania sprawy przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla osoby ze statusem UKR,
22. załatwienie sprawy dot. osoby ze statusem UKR po terminie i nierzetelne sporządzenie zawiadomienia o niezałatwieniu sprawy w terminie,
23. brak weryfikacji wnioskodawczyń ze statusem UKR i członków jej rodziny w systemie Emp@tia.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych aktualne rozporządzenie wykonawcze do ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Prawidłowo pouczać Stronę o środkach odwoławczych w decyzjach, w których odstąpiono od uzasadnienia w zw. z art. 107 § 4 k.p.a. i informować o prawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. w zw. z art. 127 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco
3. Przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych gromadzić tylko materiał dowodowy, który jest niezbędny do rozstrzygnięcia sprawy.
Podstawa prawna: art. 6 k.p.a. w zw. z art. 7 k.p.a. w zw. z art. 77 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Przed wydaniem decyzji dot. świadczeń rodzinnych niezgodnej z żądaniem Strony zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu.
Podstawa prawna: art. 10 k.p.a. w zw. z art. 79 a § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Potwierdzać za zgodność z oryginałem dokumenty przedłożone przez Stronę.
Podstawa prawa: art. 7 6a k.p.a. w zw. z art. 268 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Nie uchylać decyzji ustalającej prawo do świadczeń, które wygasły z mocy prawa.

Podstawa prawna: art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Prawidłowo ustalać okresy przysługiwania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności.

W związku z powyższym w sprawie nr 7 (P.K.) należy prawidłowo ustalić okres przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego od 1.01.2025 r.

O rozstrzygnięciu należy niezwłocznie poinformować tut. Organ.

Podstawa prawna: art. 24 ust. 2 i art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

8. Decyzje administracyjne wydawać z zachowaniem terminów określonych w k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 k.p.a. i art. 36 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Przed przyznaniem prawa do świadczeń rodzinnych dogłębnie i wnikliwie analizować sprawę.

Podstawa prawna: art. 7 k.p.a. w zw. z art. 77 § 1 k.p.a. i art. 80 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Przed przyznaniem prawa do świadczeń rodzinnych prawidłowo ustalać dochód rodziny i nie doliczać do dochodu alimentów zasądzonych po roku bazowym.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit b tiret 14 w zw. z art. 3 pkt 24 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Decyzje administracyjne doręczać Stronie niezwłocznie po ich wydaniu.

Podstawa prawna: art. 39 k.p.a. – art. 46 k.p.a. w zw. z art. 110 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

12. Prawidłowo doręczać Stronie decyzje dotyczące świadczeń rodzinnych.

Podstawa prawna: art. 39 k.p.a. i art. 46 k.p.a. w zw. z art. 8 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

13. Dochody utracać na podstawie dokumentów potwierdzających rodzaj, okres i kwotę dochodu utraconego.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4 d w zw. z art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

14. W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych gromadzić tylko dowody niezbędne do prowadzonego postępowania, dla których istnieje podstawa prawna ich gromadzenia.

Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 w zw. z art. 23 ust. 8 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, art. 77 § 4 k.p.a. oraz art. 5 ust. 1 lit. c RODO.

Termin wykonania: na bieżąco.

15. W decyzjach dotyczących świadczeń rodzinnych prawidłowo oznaczać stronę postępowania.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a.

W związku z powyższym należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności decyzje w sprawach:

-nr 4 (K.K.) znak: RFK.ŚP.8252.347.2025.ŚR z dnia 9.06.2025 r.,

-nr 9 (SG.) znak: RFK.ZP.8251.231.2025.ŚR z dnia 26.06.2025 r., znak: RFK.ZP.8251.372.2025.D z dnia 26.05.2025 r., znak: RFK.ZP.8251.351.2025 z dnia 26.05.2025 r.,

-nr 10 (M.K.) znak: RFK.ZP.8251.204.2025.ŚR z dnia 11.02.2025 r., znak: RFK.ZP.8251.326.2025.ŚR z dnia 11.02.2025 r.

O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tut. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: z art. 107 § 1 pkt 3 k.p.a. oraz art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

16. Decyzje przyznające świadczenia rodzinne dla osób ze statusem UKR doręczać niezwłocznie po ich wydaniu.
Podstawa prawna: art. 39 k.p.a. i art. 46 k.p.a. w zw. z art. 110. k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
17. Potwierdzać za zgodność z oryginałem dokumenty przedłożone przez Stronę ze statusem UKR.
Podstawa prawa: art. 76 a k.p.a. w zw. z art. 268 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
18. Prawidłowo pouczać Stronę ze statusem UKR o środkach odwoławczych w decyzjach, w których odstąpiono od uzasadnienia w zw. z art. 107 § 4 k.p.a. i informować o prawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. w zw. z art. 127 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco
19. Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR aktualne rozporządzenie wykonawcze do ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
20. W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR gromadzić tylko dowody niezbędne do prowadzonego postępowania, dla których istnieje podstawa prawna ich gromadzenia.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 w zw. z art. 23 ust. 8 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, art. 77 § 4 k.p.a. oraz art. 5 ust. 1 lit. c RODO.
Termin wykonania: na bieżąco.
21. Przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla osoby ze statusem UKR dogłębnie zbadać sprawę.
Podstawa prawna: art. 7 k.p.a. w zw. z art. 77 § 1 k.p.a. i art. 80 k.p.a.
22. Sprawy dot. osób ze statusem UKR załatwiać terminowo. W przypadku konieczności przedłużenia terminu rzetelnie sporządzać zawiadomienie do Strony wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczać Stronę o prawie wniesienia ponaglenia.
Podstawa prawna: art. 35 k.p.a. w zw. z art. 36 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.

23. Weryfikować w systemie Emp@tia dane wnioskodawców ze statusem UKR i członków ich rodzin.

Podstawa prawna: 23 b pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ⁸³, Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje pisemnie tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci dokumentu elektronicznego i w tej formie przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego

Magdalena Stefańska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

⁸³ Patrz przypis 2

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	4013406.10981907.13939099
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne 6.08.2026 r..pdf
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne 6.08.2026 r.
Sygnatura dokumentu	PS-NKPS.431.7.11.2026
Data dokumentu	2026-08-06 10:22:14
Skrót dokumentu	B55D7B9318E483DEB46AEBECD237D47AD4 4D7B2D
Wersja dokumentu	1.1
Data podpisu	2026-08-06
Sygnatariusz	Magdalena Stefańska
Stanowisko	Dyrektor Wydziału
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Akceptacja	Zygmunt Ewelina, 2026-08-06 10:12:04, wersja 1.0 (Kierownik Oddziału, Wydział Polityki Społecznej (PS), Oddział Nadzoru i Kontroli w Pomocy Społecznej (PS-NKPS)) Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu
	EZD 3.136.31.31.
Data wydruku:	2026-08-12 09:17:11
Autor wydruku:	Toporowska-Karp Agnieszka

